

PKA's politik for aktivt ejerskab

Indhold

1. Baggrund og formål	2
2. Overordnede principper for aktivt ejerskab	3
3. Udøvelse af aktivt ejerskab	4
4. Håndtering af potentielle og faktiske interessekonflikter.....	8
5. Offentliggørelse og gennemsigtighed	8
6. Opdatering af politikken	8

1. Baggrund og formål

For PKA's medlemmer er det vigtigt, at investeringer gør en positiv forskel, samtidig med at der opnås gode afkast. Det er derfor i PKA's interesse, at børsnoterede selskaber verden over opererer i overensstemmelse med anerkendte internationale standarder, og at der udøves aktivt ejerskab for at sikre selskabernes overholdelse heraf samt bæredygtig og ansvarlig forretningsledelse.

PKA's politik for aktivt ejerskab for investeringer i børsnoterede selskaber er udarbejdet i overensstemmelse med krav i Lov om finansiel virksomhed (§ 159) og Anbefalinger for aktivt Ejerskab fremsat af Komitéen for God Selskabsledelse.

Formålet med PKA's politik for aktivt ejerskab er at sætte rammerne for det samfundsansvar, som PKA ønsker at tage som en aktiv investor, samt hvordan PKA ønsker at påvirke selskaberne i retning af en langsigtet, bæredygtig og ansvarlig værdiskabelse. Det er PKA's overbevisning, at fokus på god selskabsledelse og forretningsmodeller, som er

samfunds-, miljø- og klimamæssigt ansvarlige, vil bidrage til selskabernes langsigtede værdiskabelse, samt mulighed for at skabe mere stabilt afkast til deres aktionærer, idet deres forretningsmodel er mere fremtidssikret. Ved at udøve aktivt ejerskab, kan PKA sikre vores medlemmer en solid pension, fordi vi investerer deres penge ansvarligt, samtidig med at vi bidrager til at sikre, at de pensioneres ind i en mere bæredygtig fremtid - ud fra et økonomisk, samfundsmæssigt og klimamæssigt perspektiv.

PKA's politik for aktivt ejerskab afspejles i alle aspekter af PKA's adfærd, og udgør sammen med PKA's retningslinjer for ansvarlige investeringer og PKA's skattepolitik den samlede tilgang til investeringer i børsnoterede aktier i PKA. Retningslinjerne og politikkerne er vedtaget af bestyrelserne i de fire PKA-pensionskasser og PKA+.

2. Overordnede principper for aktivt ejerskab

Aktivt ejerskab

PKA udøver aktivt ejerskab, og bruger bl.a. overvågning, dialog, sin stemmeret på generalforsamlinger og andre rettigheder samt eksklusion til at sætte ansvarlighed på dagsordenen.

Forpligtelse til medlemmer

PKA er forpligtet til at varetage medlemmernes interesser bedst muligt, hvilket inkluderer at tilrettelægge og foretage investeringer med det formål at skabe en sund risikostyring og de bedst mulige afkast til medlemmernes pensioner.

Anerkendte principper

PKA forventer at selskaber, som der investeres i, anerkender og efterlever danske og internationale principper for ansvarlige virksomhedsadfærd, herunder FN Global Compact, OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder og FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv. PKA anerkender og efterlever ligeledes disse retningslinjer samt bl.a. Principles for Responsible Investment (PRI) og Anbefalingerne for Aktivt Ejerskab.

Ansvarlig værdiskabelse

PKA går i dialog med selskaber, som der er investeret i, for at sikre at disse bidrager positivt til værdiskabelse for aktionærerne, herunder om sociale, miljø- og klimamæssige forhold, aktionærernes økonomiske interesse, samt de nævnte internationale principper.

God selskabsledelse

Det er PKA's overbevisning at god selskabsledelse i de selskaber, som der investeres i, er essentielt for at skabe langsigtet og ansvarlig værdiskabelse, som gavner både aktionærernes og samfundets interesser.

Gennemsigtighed

PKA finder det vigtigt, at selskaber er transparente, og gør al relevant information tilgængelig for aktionærerne med undtagelse af information, som vedrører selskabernes konkurrencevilkår og fortrolighed. Dette inkluderer fx beskrivelse af selskabernes strategi, finansielle og ikke-finansielle resultater, risiko, kapitalstruktur, aflønning af ledelse, social og miljømæssig indvirkning og selskabsledelse.

3. Udøvelse af aktivt ejerskab

Aktivt ejerskab er et højt prioriteret centralt værktøj i PKA's tilgang til investeringer og virksomhedsførelse. PKA sikrer sig at føre aktivt ejerskab gennem en række aktiviteter, herunder overvågning, dialog, stemmeafgivelse, eksklusion fra investeringsuniverset, samarbejde med andre aktionærer og rapportering.

Overvågning

En væsentlig del af PKA's aktive ejerskab er den regelmæssige og systematiske overvågning af de børsnoterede selskaber, der er investeret i. PKA ønsker at sikre en effektiv overvågning, hvilket blandt andet opnås ved at screene selskaber, hvori der er investeret, igennem internationalt anerkendte leverandører, ved at følge med i udmeldinger fra selskaberne, og ved at samarbejde med EOS at Federated Hermes som ekstern rådgivende stedfortræder.

De internationalt anerkendte leverandører af screeningtjenester screener mindst én gang årligt PKA's portefølje for børsnoterede selskaber, som opererer i strid med PKA's politikker og retningslinjer for ansvarlige investeringer, hvor PKA har en nul-tolerance, fx kontroversielle våbenproducenter og tobaksproducenter.

PKA har et ESG-kontor, der er et ud af fire kontorer i Investeringsafdelingen, som arbejder dedikeret med ansvarlighed i PKA's investeringer, og som overvåger børsnoterede selskaber, hvori der er investeret. PKA bestræber sig på at overvåge, at selskabernes strategi, finansielle og ikke-finansielle resultater,

risiko, kapitalstruktur, aflønning af ledelse, social og miljømæssig indvirkning og selskabsledelse er forenelige med PKA's retningslinjer for ansvarlige investeringer, PKA's skattepolitik og de nævnte internationale principper.

Samarbejdet med EOS at Federated Hermes hjælper PKA med at løfte den ressourcetunge og systematiske overvågning som aktiv investor ved at give adgang til en stor mængde kvalificeret information og viden om lande, sektorer og selskaber. EOS at Federated Hermes rapporterer også til PKA, hvis der er investeret i et selskab, som opererer på et usundt forretningsgrundlag, eller agerer i strid med PKA's retningslinjer for ansvarlige investeringer, skattepolitik og de nævnte internationale principper.

Dialog med selskaberne

Dialogen med de børsnoterede selskaber udgør en essentiel del af PKA's aktive ejerskab. PKA er, i samarbejde med EOS at Federated Hermes, i løbende dialog med en del af de selskaber, der investeres i, om deres arbejde med ansvarlighed. Dialogen giver mulighed for at løse udfordringer, hvis fx selskabernes strategi, finansielle og ikke-finansielle resultater, risiko, kapitalstruktur, aflønning af ledelse, social og miljømæssig indvirkning og/eller selskabsledelse ikke er forenelig med PKA's retningslinjer for ansvarlige investeringer, skattepolitik og de nævnte internationale principper.

PKA prioriterer dialog med selskaberne fremfor at sælge sine ejerandelene, da det ikke ville give selskaberne mulighed for at forbedre deres forretningsgrundlag at frasælge dem. PKA finder, at dialog er den bedste vej til at skabe positive forandringer hos selskaberne og dermed

større langsigtet værdiskabelse til medlemmernes pensioner og samfundet generelt.

Hvis det bliver fundet, at et selskab potentielt opererer i strid med PKA's politikker og retningslinjer for ansvarlige investeringer, bliver det indstillet til PKA's ESG Komité at beslutte, om selskabet skal sættes på PKA's *observationsliste* og/eller *dialogliste*.

Hvis et selskab placeres på PKA's *dialogliste*, vil PKA udøve aktivt ejerskab for at undersøge selskabets potentielle brud på retningslinjerne nærmere og dets udvikling, bl.a. ved at indgå i dialog med selskabet. PKA's dialogliste er todelt – én liste som viser alle de selskaber i PKA's portefølje, som EOS at Federated Hermes pt. undersøger for brud, og PKA's egen liste som er en oversigt over selskaber, som PKA er i direkte dialog med, eller som PKA har bedt EOS at Federated Hermes om at gå i dialog med i tæt samarbejde med PKA.

Afhængig af selskabets udvikling, vil PKA's ESG Komité indenfor 18 måneder beslutte, om selskabet skal på *observationslisten*, genoptages i investeringsuniverset eller ekskluderes helt fra PKA's investeringsunivers og sættes på *negativlisten*.

Hvis et selskab placeres på PKA's *observationsliste*, er der opdaget et brud på PKA's retningslinjer, og PKA vil udøve aktivt ejerskab for at undersøge selskabets brud på retningslinjerne nærmere samt dets udvikling. Afhængig af selskabets udvikling vil PKA's ESG Komité indenfor 18 måneder beslutte, om selskabet kan genoptages i investeringsuniverset, eller skal ekskluderes helt fra PKA's investeringsunivers og sættes på *negativlisten*.

PKA offentliggør dialog- og observationslisterne på hjemmesiden. Listerne opdateres ca. kvartalsvist, og findes på: <http://ansvarlige-investeringer.dk/aktivt-ejerskab/#dialog>

Aflønning

PKA har fokus på, at alle børsnoterede selskaber har en vedlagspolitik, der har til formål at fremme en sund og effektiv risikostyring. PKA's politik for aflønning af bestyrelses- og direktionsmedlemmer i børsnoterede selskaber hviler derfor på nogle grundlæggende principper med samme formål. Disse principper inkluderer:

Vederlagspolitik og vederlagsrapport: Selskaberne bør offentliggøre en vederlagspolitik med det formål at beskrive de forskellige komponenter af fast og variabel aflønning af ledelsesmedlemmerne, herunder aktiebaseret aflønning. Et angivet vederlag skal stemme overens med værdiskabelse og samtidig sikre, at selskabet kan fastholde og rekruttere kompetente medarbejdere. Endeligt bør selskaber offentliggøre en vederlagsrapport i overensstemmelse med deres vederlagspolitik.

Aktiebeholdningen: Ledelsen i selskaberne skal foretage en betydelig og langsigtet investering i selskabernes aktier.

Balance: Udbetalingen af løn skal være på linje med selskabernes langsigtede mål for ønsket indtjening og selskabskultur.

Enkelthed: Lønpakker skal være simple og forståelige for investorer såvel som selskabernes ledelse.

Ansvarlighed: Det skal sikres, at incitamentsaflønning korrekt afspejler selskabernes reelle langsigtede værdiskabelse.

Opfølgning: Selskaberne og investorerne skal jævnligt drøfte den langsigtede værdiskabelse og linket til aflønning af selskabernes ledelse.

PKA's principper for aflønning hviler tæt op af EOS at Federated Hermes' principper for aflønning af den overordnede ledelse i selskaber.

Udøvelse af stemmerettigheder og andre rettigheder

En del af PKA's dialog med selskaberne er stemmeafgivelse. PKA udøver aktivt sine stemmerettigheder på generalforsamlinger, hvor ansvarlighed sættes på dagsorden med det formål at sikre langsigtet værdiskabelse hos selskaberne til gavn for medlemmernes pensioner og samfundet.

PKA benytter sig af den eksterne rådgivende stedfortræder ISS, som stemmer på generalforsamlinger på vegne af PKA. ISS leverer analyser af afstemningspunkter, samt information om selskaber og deres generalforsamlinger. Endelig stemmer ISS ud fra PKA's og EOS at Federated Hermes' anbefalinger, som er tilpasset en række internationalt anerkendte principper for ansvarlig virksomhedsadfærd.

For at øge gennemsigtigheden af PKA's udøvelse af stemmerettigheder, introducerede PKA i 2017 en stemmeplatform i samarbejde med ISS, hvor medlemmer og omverdenen kan se, hvordan PKA har stemt på børsnoterede selskabers generalforsamlinger. Stemmeportalen findes på: <https://vds.iss-governance.com/vds/#/MTA4MjY3/>.

Eksklusion

Det er PKA's overbevisning, at den bedste måde at bidrage som en aktiv ejer er at hjælpe selskaberne på rette vej via di-

alog og ikke ved at ekskludere selskaber, der bryder PKA's politikker og retningslinjer for ansvarlige investeringer.

Hvis selskaber på vedvarende og grov vis overtræder PKA's politikker retningslinjer for ansvarlige investeringer, og/eller ikke ønsker, at gå i dialog med PKA, vil de blive udelukket fra PKA's investeringsunivers, hvorefter de vil blive sat på PKA's *negativliste*, og alle aktier i selskaberne frasolgt.

PKA offentliggør *negativlisten* på sin hjemmeside. *Negativlisten* opdateres ca. kvartalsvist, og kan findes på: <http://ansvarlige-investeringer.dk/aktivt-ejerskab/#dialog>

Samarbejde med andre institutionelle investorer

PKA er et aktivt medlem af en række investorkoalitioner, herunder Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC), FN Principles for Responsible Investment (PRI) Climate Action 100+ og Carbon Disclosure Project (CDP).

IIGCC er Europas største organisation for klimabevidste investorer.

FN PRI er en global organisation, som arbejder for at fremme ansvarlige investeringer.

Climate Action 100+ er et globalt initiativ, som arbejder for at presse verdens største drivhusgas-udledere til at levere konkrete planer for, hvordan deres CO₂-udledninger kan bringes i overensstemmelse med Paris-aftalens mål.

Paris Aligned Investment Initiative er et europæisk initiativ taget af IIGCC, som arbejder for at udvikle et rammeværk Net Zero Investment Framework til investorer, som gør det muligt at investere på linje med Paris-aftalens målsætninger, og derved bidrage til opnåelse af disse.

Paris-aftalen er en juridisk bindende klimaaftale mellem de 196 medlemslande i FN's klimakonvention (UNFCCC). Den langsigtede målsætning for Paris-aftalen er at holde den gennemsnitlige globale temperaturstigning et godt stykke under 2 °C i forhold til førindustrielt niveau og arbejde for at begrænse temperaturstigningen til 1,5 °C. CDP arbejder for at få selskaber til at offentliggøre deres påvirkning på klimaet.

Derudover arbejder PKA aktivt sammen med en række internationale organisationer, som arbejder med ansvarlighed,

bl.a. Workforce Disclosure Initiative (WDI).

WDI arbejder for at få selskaber til at offentliggøre deres tilgang til menneskerettigheder og arbejdstagerrettigheder.

Samarbejdet med investorkoalitionerne samt de internationale organisationer og initiativer har til formål at sikre, at PKA's arbejde med ansvarlighed bidrager til overholdelse af internationale principper, Paris-aftalens mål og FN's verdensmål.

PKA tilslutter sig Paris-aftalen og har som følge heraf sat en målsætning om at være CO₂-neutral i 2050.

FN's verdensmål består af 17 konkrete mål, som forpligter FN's medlemslande til at fokusere på at afskaffe fattigdom og sult i verden, reducere ulighed, sikre god uddannelse og bedre sundhed til alle, anstændige jobs og mere bæredygtig økonomisk vækst. PKA fokuserer i sine bæredygtige investeringer på syv af de 17 mål.

PKA samarbejder ligeledes direkte med andre aktionærer, når der er en fælles interesse i at påvirke selskaber, hvori der er investeret. Herved sikres et samspil med øvrige aktionærer gennem åbenhed og gennemsigtighed, hvilket skaber grundlag for konstruktiv dialog, der sikrer den bedst mulige fremtid for det pågældende selskab, dets aktionærer og samfundet. Samarbejdet er med til at påvirke selskabets ledelse, således at fokus er på de langsigtede resultater.

4. Håndtering af potentielle og faktiske interessekonflikter

PKA anvender EOS at Federated Hermes som ekstern rådgivende stedfortræder til at indgå i dialog med selskaber på vegne af PKA. EOS at Federated Hermes har en politik for interessekonflikter i relation til aktivt ejerskab, hvilket også reflekterer PKA's holdning til interessekonflikter ift. aktivt ejerskab. EOS at Federated Hermes varetager således langt størstedelen af faktiske og potentielle interessekonflikter for PKA, hvilket gøres på en hensigtsmæssig måde, så tillid og integritet opretholdes.

Der kan stadig opstå interessekonflikter i forhold til selskaber, hvor PKA besidder aktier. Dette kan eksempelvis være, hvis et givent selskab bliver behandlet af PKA's bestyrelse, og et medlem af PKA's overordnede ledelse viser sig at have betydelige interesser i selskabet. PKA tager de nødvendige tiltag og forbehold for at identificere og håndtere potentielle og faktiske interessekonflikter, og hvis en interessekonflikt skulle opstå, vil sagen enten blive eskaleret til højere ledelsesniveau eller vedkommende gøres inhabil og udelukkes fra beslutning.

5. Offentliggørelse og gennemsigtighed

Offentliggørelse og gennemsigtighed er en del af PKA's aktive ejerskab, og PKA bestræber sig på at være transparent om dialoger, stemmeafgivelser og investeringer, da PKA er af den overbevisning, at åbenhed er med til at fremme ansvarlighed.

Der bliver årligt orienteret og offentliggjort om PKA's arbejde med ansvarlige investeringer på en særskilt hjemmeside <https://ansvarlige-investeringer.dk/aktivt-ejerskab>, der beskriver, hvordan PKA's politik for aktivt ejerskab er integreret og udført i praksis. Dette inkluderer en beskrivelse af generel stemmeafgivelse, redegørelse for væsentlige afstemninger og PKA's brug af rådgivende stedfortræders tjenesteydelser, herunder EOS at Federated Hermes og ISS.

Derudover bliver der på den særskilte hjemmeside <https://vds.issgovernance.com/vds/#/MTA4MjY3/> løbende orienteret om, hvordan PKA har stemt på generalforsamlinger i de selskaber, hvori PKA besidder aktier, som nævnt under afsnittet om *Udøvelse af stemmerettigheder og andre rettigheder*.

Som nævnt, offentliggør PKA ca. kvartalsvist på <http://ansvarlige-investeringer.dk/aktivt-ejerskab/#dialog> navnene på de selskaber, som er ekskluderet fra PKA's investeringsunivers samt de selskaber, som PKA har under observation, eller er i dialog med.

6. Opdatering af politikken

Denne politik opdateres efter behov og mindst én gang årligt med henblik på at sikre, at der er i overensstemmelse med selskabets udvikling og lovgivningen.